

# OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasa je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

## Opravnino število pri sodiščih.

Mnogo vprašanj nam je že došlo od naših paznih naročnikov, naj jim v tem ali onem slučaju razložimo pomen opravnih števil, ki jih nosijo razni sodni spisi. Da si prihranimo odgovarjanje v posameznih slučajih, hočemo v naslednjem splošno razložiti vse, kar je važnega pri sodnih opravnih številih. Iz našega spisa bo vsakdo našel za prihodnje razlago, kaj pomeni opravnilno število na listinah, ki jih izdajo sodišča.

Ob času, ko je še veljal stari civilnopravni red, so bila števila sodnih spisov čisto preprosta. Vsaka stvar, ki je došla na sodišče, je dobila takoj pri vložišču svojo zaporedno arabsko številko. Še-le potem, ko ji je uradnik vložišča napisal številko, je vloga šla svojo pot v sodno pisarno in k poročevalcu, da jo reši. Ne tako danes!

Z novim civilnopravnim redom je dne 1. januarja 1898 stopil v moč tudi nov poslovni red za sodišča. Po tem poslovnem ali opravnem redu ima uradnik na vložišču došle spise le sprejemati in nanje pritiskati takozvani »prezentatum« (potrdilo, kedaj je spis na sodišče došel). Opravnino število ni več njemu prepuščeno. Spis ima on izročiti tistemu pisarniškemu oddelku, ki je za poslovanje pristojen, ne da bi zapisal kako opravnilno število. To se napravi še-le v pisarniškem oddelku. Zakaj, to bodo posneli cenjeni naročniki iz razlage opravnega števila.

Vsako sodno opravnilno število se sestoji iz več delov, včasih iz treh, po navadi iz štirih, včasih pa tudi iz petih. V ložje razumevanje vzemimo takoj eno primero in sicer s petimi deli: opr. štv. C V. 234/7.  
5

Prvi del je črka C. Ta pomeni, kakšne vrste je akt, v kojega spis spada. Že tukaj lahko izdamo, da črka C označuje pravnne akte okrajnih sodišč. Iz prve črke se torej lahko posname, kake vrste posel celo

opravnino število zadeva. Kakšne druge črke razven C ima in pozna naš poslovni red in kaj te črke pomenijo o tem govorimo spodaj.

Drugi del je rimsko število V. Tako rimsko število se najde samo pri večjih sodiščih in pomeni sodni oddelek, ki ima stvar reševati. Pri velikih sodiščih namreč ne rešuje vseh pravnih stvari samo en sodnik, ampak jih je za razsojanje po več in ima vsak njih svoj poseben oddelek, ki se oznanjuje že v opravnem številu z rimsko številko. Pri manjših sodiščih seveda te rimske številke nimajo, zato obstoji navadno opravnilno število iz enega dela manj.

Tretji del je arabsko število 234, ki pomeni, da je zadeva dvestoštiriinideseta stvar, ki je prišla v dotičnem letu kot tožna ali pravdna civilna stvar na sodišče. Vsako leto se začne za vsako vrsto sodnih spisov posebej te arabske številke z 1 in gredo naprej do konca leta.

Četrti del je arabsko število 7, ki pomeni leto, v koje sodni spis spada, namreč leto 1907. Seveda je sama sedmica le okrajšanje. V letu 1898 je bila letnica označena z 98, v letu 1900 z 00, v letu 1914 bo z 14 i. t. d.

Peti del, arabsko število 5 pod črtico pa konečno pomeni, koliki spis je dotična listina v aktu.

Naj tukaj v popolnejše razumevanje razložimo celi ta akt z vsemi števili pod črtico, ki se imenujejo z a p o r e d n a ali r e d n a števila. Kakor že gori rečeno označuje črka C tožni civilni akt pri okrajnem sodišču. Vzemimo primero: Posesnik A je proti sosedu B vložil tožbo razadi motenja posesti ali na plačilo kakega dolga nad 100 K. V sodni pisarni pogledajo najprej, koliko takih tožb se je v dotičnem letu že vložilo in dajo naslednjo številko tej tožbi. Označba civilne tožbe je C, oddelek, v kojem se bo tožba rešila je peti, zato pride poleg C rimsko število V, ker je bilo prej v istem letu vloženi že 233 takih tožb, dobi predležeča število 234; vložena je v letu 1907,



zato dobi letnico 7, in ker je tožba prvi korak v tej stvari, dobi zaporedno število 1. Za t o ž b o pride r a z p r a v a; ta dobi zaporedno število (pod črtico) 2, potem na pr. zastopnik tožnika prosi za poklic prič; ta njegov spis dobi zaporedno število 3; potem pride druga razprava, koje zapisnik dobi pod črtico število 4, — sodba, ki izide pa število 5. Vse to je seveda sam primer. Posamezna stvar dobi lahko manj rednih števil, ali pa tudi več. Dogajajo se slučajji, ko doseže zaporedno število visokost nad 100.

Kakor je iz ravn navedenega razvidno, dobe torej spisi tihoči se ene in iste stvari, prve štiri dele opravnega števila neizpremenjene in se ločijo drug od drugega le po zaporednem številu pod črtico. Prvi štirje za to stvar stalni deli se imenujejo na kratko o z n a č b a a k t a, ker namreč vse, kar v dotični akt spada dobi prve štiri dele neizpremenjene kot opravnno število.

Vzemimo še eno primero: posestnik G. je umrl in se ima za njim vršiti zpušinska razprava. Spisi, ki na sodišče v tej zpušinski stvari dohajajo ali ki jih sodišče samo izdaje, dobe svoja opravnna števila. Zpušinske stvari pomenja črka A. Vsi zpušinski spisi za posestnikom G. bodo torej morali dobiti poleg stvarne označbe A še eventuelno število oddelka, na vsak način pa vrstno število, zpušinskih aktov v tistem letu, letnico in pa redno številko spisov v dotičnem aktu. Če je bilo na pr. pred G. 256 zpušinskih spisov v tem letu začeti, potem dobi G. število 257; sedaj imamo že dva dela opravnega števila namreč A in 257; letnica smrti posestnika G. je 1907, torej dobimo tako tretji del opravnega števila namreč 7. Vse stvari tihoče se zpušine G-a, morajo torej imeti opr. št. A 257/7. Posamezni spisi v tem aktu pa dobijo še zaporedne številke. Najprej pride zapis po mrtvih, ta dobi št. 1, opravnno število se tedaj glasi  $\frac{A\ 257/7}{1}$  potem pride razglasitev oporoke, ta dobi zaporedno številko 2, — (opr. št.  $\frac{A\ 257/7}{2}$ ) i. t. d.

Iz dosedanjega je razvidno, da je pravzaprav najvažnejši del sodnega opravnega števila prvi del, sestoječ se iz velikih črk, ter označujoč pravno stvar, koje se akt tiče. Zato navedemo v naslednjem vse te označbe glede aktov, ki jih imajo okrajna in okrožna ozir. deželna sodišča.

### A. Okrajna sodišča.

#### 1. Civilni spisi.

C = označuje spise o civilnih pravnih, kjer se gre za vrednost nad 100 kron, torej z izjemo bagatelnih stvari;

Cm = označuje spise o takozvanih mandatnih tožbah in pravnih; mandatne tožbe so one, ki se jih vlaga na podlagi javno poverjenih listin t. j. notarskih aktov, legalizovanih zadolžnic i. t. d.; na take zadolžnice se izda na kratko toženemu povelje, naj v 14 dneh dolg poplača, ker pride sicer eksekucija. Če to-

ženi zoper ta sodni plačilni nalog vloži upor, se razvije iz tega mandatna pravda;

Cb = označuje spise o bagatelnih pravnih, t. j. onih, kjer se gre za vrednost do vseh 100 kron;

M = je označba za plačilna povelja, ki so itak splošno znana, nam torej ni treba podrobnejše razlage o njih;

K = pomeni odpoved stanovanj ter sodne naloge, da ima kedo ob določenem času stanovanje zapustiti;

Hc = pomeni stvari, kjer sodišče opravlja kake posle na prošnjo drugih sodišč (takozvana pravna pomoč);

E = pomeni izvršilne ali eksekucijske stvari;

V = pomeni začasne naloge; kakor znano se po novih civilnopravnih postavah začne z neko vrsto eksekucije lahko že predno se je izdala sodba o dotični stvari, da celo predno se je tožba vložila, seveda le če so dani dotični postavni pogoji. Sklepi, ki jih sodišče v takih slučajih izdaje, se imenujejo začasne naloge ali odredbe;

A = je označba zpušinskih spisov;

L = je označba spisov, s kojimi se poizveduje, če se naj koga da pod kuratelo ali če se naj podaljša nad njim varstvo;

P = je označba spisov o takozvanih pupilarnih stvareh in o kuratelnih; pupilarni stvari so one, kjer se gre za nedoletne, kuratelne pa one, kjer se je nad kakim polnoletnim zaradi zapravlivosti, slaboumnosti i. t. d. izrekla že pravomočno kuratela: dokler trajajo za kuratelo samo še-le poizvedbe nosi akt označbo L;

G = je znamenje za poverjenja ali legalizacije;

Nc = to označbo dobijo spisi v civilnih stvareh, ki ne spadajo v nobeno gori navedenih vrst.

#### 2. Kazenske stvari.

Z = to označbo nosijo ovadbe, ki se zaradi hudodelstev ali pregreškov vložijo pri okrajnih sodiščih, dalje pa tudi preiskave, ki jih vodijo v teh stvareh okrajna sodišča. Kakor znano spadajo ovadbe in preiskave zastran hudodelstev in pregreškov pred sodne dvore prve stopnje t. j. deželna in okrožna sodišča, vendar se sme v gotovih slučajih poizvedbe in preiskave izročiti okrajnim sodiščem; nikdar pa ne preide sodba o hudodelstvih in pregreških na okrajna sodišča. Kar torej opravljajo poizvedbe in preiskave okrajna sodišča zaradi hudodelstev in pregreškov, nosi označbo Z;

U = je označba navadnih okrajnosodnih kazenskih spisov zaradi prestopkov, glede katerih nimajo okrajna sodišča samo poizvedbe in preiskave, ampak tudi sodbe tako na pr. zaradi žaljenja časti, zaradi lahke telesne poškodbe i. t. d.

Hs = pomeni v kazenskem isto, kar Hc v civilnem, namreč kazenskopravne posle, ki jih okrajno sodišče opravlja na prošnjo drugih sodišč, tako na pr. zaslišanje prič i. t. d. (kazenska pravna pomoč);



**Ns** = je v kazenskih stvareh to, kar **Nc** v civilnih t. j. kar ne spada pod **Z**, **U** ali **Hs**, dobi označbo **Ns**.

## B. Sodni dvori prve stopinje.

### 1. Civilne stvari.

**Cg** = označuje akte o navadnih civilnih pravnih pred deželnimi in okrožnimi sodišči;

**Cm** = pomeni pred sodnim dvorom istotako mandatne tožbe in pravde kakor pred okrajnimi sodišči s tem razločkom, da spadajo pred sodni dvor le take mandatne tožbe, kjer se gre za več kot 1000 kron;

**Cu** = je označba za posle, ki jih opravljajo sodni dvori kot razsodišča zavarovalnic zoper nezgode.

**Cw** = pomeni menične tožbe in pravde;

**Hc** = označuje pravno pomoč, ki jo opravljajo sodni dvori za druga sodišča v civilnih stvareh;

**E** = pomeni eksekucije, ki jih izvršujejo sodni dvori;

**A** = pomeni zapuščinske stvari sodnih dvorov; katere zapuščine pridejo v razpravo pred deželnimi in okrožnimi sodišči, smo v lanskem letniku obširneje razpravljali v sestavku „Avstrijska sodišča“;

**L** = pomeni pri sodnih dvorih isto, kakor pri okrajnih sodiščih;

**P** = prav to, kar je rečeno o **L**, velja tudi o **P**;

**F** = je označba aktov o fideikomisnih stvareh;

**S** = označuje konkurzne akte;

**T** = označuje stvari, v kojih se izdajajo samostojni edikti (javni oglasi) tako na pr. če se gre za to, da se koga proglasi mrtvim, da se amortizuje kaka izgubljena hranilna knjižica i. t. d.;

**Bc** = označuje akte o civilnih prizivih zoper sodbe okrajnih sodišč;

**R** = označuje akte o civilnih rekurzih zoper sklepe okrajnih sodišč;

**Nc** = pod to označbo se zbira vse, kar ne spada kam drugam.

### 2. Kazenske stvari.

**Vr** = pomeni akte o navadnih kazenskih stvareh, ki spadajo pred sodne dvore namreč zaradi hudodelstev in pregreškov;

**Pr** = označuje tiskovne tožbe in pravde;

**Bl** = je označba vzklicov v kazenskih stvareh;

**DI** = je označba kazenskih pritožb zoper sklepe okrajnih sodišč;

**Hs** = označuje pravno pomoč sodnih dvorov v kazenskih stvareh;

**Ns** = je zborna označba onih kazenskih stvari, ki ne spadajo kam drugam.

Tudi sodni dvori druge stopinje, — to so višja deželna sodišča, imajo svoja pravilna števila, ki so pa v civilnih stvareh enaka onim pri sodnih dvorih prve stopinje. Razloček je samo ta, da imajo višja deželna sodišča manj vrst aktov. Pri njih obstoje samo sledeče označbe: **Cg**, **Bc**, **R**, **Nc**.

Nekoliko se razločujejo označbe pri sodnih dvorih druge stopinje od onih prve stopinje v kazenskih stvareh. Tukaj najdemo najprej zborna označba **Ns**, poleg tega pa še:

**J** = za ugovore proti obtožnicam deželnih in okrožnih sodišč ozir. državnih pravdnistev;

**Bs** = za vzklice v kazenskih stvareh;

**D** = za pritožbe zoper sklepe svetovalstvenih zbornic in zoper odločbe v tiskovnih pravnih.

Konečno naj še zavoljo popolnosti omenimo, da so sodni spisi v zemljknižnih zadevah brez vsake črke; pri njih ta prvi del opravičnega števila manjka in se sestoje samo iz pravne številke, dalje iz letnice. Če torej od sodišča dojde spis, ki ima samo označbo na pr. 376/7, pomeni to, da je dotična stvar zemljknižna.

Predno zaključimo svoj sestavek, naj opozorimo občinske urade, da ne bi bilo napačno, če bi se vsaj glede dodelanih aktov v registraturi naših občinskih pisarn razdeljevalo akte tako po strokah, kakor se to godi pri sodiščih. Posebno pri velikih občinah bi bila ta naprava dobra. V registraturi bi na pr. imeli vojaški akti svoj poseben oddelek in nosili označbo **V** (vojaško), stavbni akti **S**, navadni akti **N** i. t. d. Poleg tega pa še svoje posebno število in pa letnico. — Če je morda kateri izmed gospodov občinskih predstojnikov ali tajnikov ta način registrature poskusil, naj nam izvoli naznaniti, kako se mu je stvar obnesla. Poudarjati moramo pa, da tega spisa nismo objavili, da bi učili občinske urade, kako naj si svoje spise vrejujejo, ampak le za to, da bodo spoznali sodne spise po njih pravih številih. Če kedo pri tem kaj za svoj urad pridobi, bomo tembolj zadovoljni.

## Poučne drobtine.

### O plemstvu.

Mnogo se vrši v zadnjem času raznih sleparstev s plemstvom na ta način, da si ga prilastujejo ljudje, ki za to nimajo nikake pravice. Da bodo naši čitatelji vedeli vsaj v bistvu določbe, ki veljajo v Avstriji glede plemstva, navedemo jih v naslednjem: Plemstev imamo dve vrsti: 1. o s e b n o, ki je spojeno s kakim visokim, zlasti cerkvenim dostojanstvom; tako je n. pr. vsakokratni ljubljanski škof obenem tudi za svojo osebo knez; 2. d e d n o, ki se podeduje od očeta na sina. Te vrste plemstvo lahko cesar na podlagi svojih vladarskih pravic podeli. Za podelitev plemstva je plačati posebne pristojbine. — Kakor že gori rečeno, se prenese dedno plemstvo od z a k o n s k e g a očeta na otroka. Od plemenite matere ne preide plemstvo na nezakonskega otroka. Mnogo plemstev je zelo starih in je težavna pot, njih opravičenost dokazati. V dokaz plemstva imamo tri vrste preskušanj: a) filijacijska preskušnja t. j. podrobni dokaz r a v n e g a zakonskega potomstva od stopinje do stopinje, b) plemska preskušnja t. j. da so pradedje (štirje stari stariši, osem prastarišev ali šestnajst praprastarišev) bili vsi vi-



težkega ali plemškega stanu, c) preskušnja plemškega grba t. j. dokaz, da je grb, ki si ga kdo prisvaja, pravilno pridobljen. Tisti, ki vse te tri dokaze doprinese, je pravzaprav „čisti“ plemič, kateremu so pridržane razne predpravičice zlasti na dvoru, dalje do nekkih ustanov i. t. d. Iz leta 1838 obstoji še nek dvorni dekret, ki izrecno določa, kakšne predpravičice gredo plemstvu. Večina teh predpravil je pa s poznejšimi postavami odpravljena, zato so skoraj vse brez pomena.

#### Naslov „ekscelenca“

pristoja v Avstriji sledečim osebam: a) tajnim svetnikom, ki jih ima pravico cesar imenovati; b) osebam, poklicanim na ministrske sedeže, dokler kot ministri službujejo; c) pod nekojimi omejitvami generalom od feldcajgmojstra naprej ter pri mornarici od viceadmirala navzgor.

#### Občinski grbi.

Nekateri občinski uradi imajo na svojih pečatih razne grbe, tako n. pr. cesarski grb, deželni grb ali kako drugo izbrano znamenje. Opozarjamo s tem, da je po ukazu ministrstva notranjih stvari prepovedano občinam imeti na svojem uradnem pečatu bodisi državni, bodisi deželni grb. Zato je najbolje, če občine to opuste. Samo tista občina, ki ima svoj starodavni lastni grb, kakor Radovljica, Cerknica na Kranjskem, Teharje na Štajerskem, naj sprejme svoj lastni grb v občinski uradni pečat. — Grbe so opravičene imeti samo tiste občine dalje plemiči, samostani, cerkveni dostojanstveniki in korporacije, ki so dobili od cesarja ali potom zakona te pravice. Če hoče kako društvo imeti na svoji zastavi ali na svojem pečatu grb kake občine, mora prositi za dovoljenje pri občinskem zastopu.

#### Posebne vojaške pravice

vživajo v Avstriji razne verske sekte. Tako imamo v Galiciji Menonite in Karaite. Menoniti so kristjani a jim je po njih verskih naukih prepovedano prisegati in se udeleževati vojske z orožjem. Karaiti pa so judovskega pokolenja in vere, a s to posebnostjo, da tudi ne smejo v vojsko. — V Bukovini so tem podobni Lipovanci, ki tudi ne priznavajo po svoji veri vojske z orožjem. Lipovanci so ruski pravoslavni kristjani. Vse te verske sekte so oproščene, se udeleževati vojske z orožjem v roki, zato jih v zmislu § 96 brambenih predpisov uvrstijo med sanitetne vojake, kjer imajo samo skrb za bolnike. Seveda je po potrditvi ali asentiranju prestop h kateri teh verskih sekt brezvspešen, ker bi se sicer najbrže našlo precej strahopetcev, ki bi se hoteli s prestopom v drugo vero rešiti bojevanja. — Tudi usmiljeni bratje imajo pravico zahtevati, da se jih prideli k sanitetnim vojakom.

#### Poroke avstrijskih državljanov v Turčiji.

Posebne določbe veljajo ob poročitvi avstrijskih državljanov, ki so na Turškem. § 12. ministrske naredbes od 2. decembra 1857, št. 234 drž. zak. določa namreč, da smejo avstrijski državljani na Turškem za-

kon sklepati samo z dovoljenjem pristojnega konzularnega urada. Da se to dovoljenje dobi, je po navadi potreba dolgo in obširno poizvedovati o zaročencih pri pristojni avstrijski občini, pri avstrijskem župnem uradu i. t. d. Te poizvedbe so seveda z ozirom na pomanjkljive evidenčne naprave v Turčiji res potrebne, da se ž njimi preprečijo razne sleparije z dvojnimi porokami in dr., kar se celo pri nas doma včasih dogaja.

#### Občina pri sodnih eksekucijah.

V marsikaterem oziru ima občina pomagati sodiščem in njega uradnikom pri opravljanju sodnih poslov. Naj tukaj opozorimo samo na naredbo justičnega ministrstva od 17. aprila 1899 št. 15 just. naredbenega lista, ki pravi, da se ima eksekucija zlasti rubež, če ni drugače tudi s silo opraviti. Če se dolжник upira sodnemu izvršilnemu organu, potem se ima le-ta obrniti za pomoč na krajevne policijske organe t. j. tam kjer je orožniška postaja na orožništvo, sicer pa na občinski urad, da mu ta dá občinskega redarja na razpolago. Županstvo je zakonito p r i m o r a n o, pomagati sodnemu izvršilnemu organu pri njegovem poslovanju. — Na to opozarjamo zaradi tega, ker smo zvedeli za slučaj, ko je prišel župan v velike neprijetnosti, ker se je branil dati sodnemu slugi pomoč po občinskem redarju.

#### Požarna straža.

Malo je občin, ki bi se glede požarne straže držale postavnih določb. Kakor znano, imamo na Kranjskem poseben deželni zakon, ki vrejuje vse potrebno v obrambo požara. To je požarno-policijski red od 15. septembra 1881, št. 14 dež. zak. Enake požarno-policijske rede imajo seveda tudi druge krovine tako Štajersko od 23. junija 1886, št. 29 dež. zak., Koroško od 10. marca 1891, št. 13 dež. zak., Istra od 13. aprila 1881, št. 11 dež. zak., Gorica in Gradiška pa imata še star patent iz časov cesarja Jožefa II. od 7. septembra 1782. Deželna stolna mesta imajo svoje lastne predpise. — Za deželo določajo požarno-policijski redi (kranjski v § 9) naslednje glede požarnih straž: V vsakem kraju, kjer je vsaj 50 hiš skupaj, se mora nastaviti poseben nočni čuvaj na stroške dotičnega kraja samega. Občinski odbor pa je opravičen, namesto stalnega nočnega čuvaja po potrebi določiti, da opravljajo posamezni hišni posestniki nočno požarno stražo sami in sicer po vrstnem redu. — Za natančitev požara sme nočni čuvaj rabiti, ako ni drugega sredstva tudi cerkvene in samostanske zvonove. Če bi ga kdo v tem oviral, zapade lahko strogi kazni ne samo od strani občine, ampak tudi od strani sodišča. — Sploh opozarjamo občinska predstojništva, da se natančneje seznanijo s pravicami in dolžnostmi, ki jim pristojajo po požarno-policijskih redih.

#### Hišnorazredni davek.

Z ozirom na neko stavljeno nam vprašanje pri- našamo v naslednjem tabelo o hišnorazrednem davku, kakor je določen z zakonom od 9. februarja 1882, št. 17 drž. zak.



| Razred: | Število stanovanjskih delov: | Letni davek: |
|---------|------------------------------|--------------|
| I.      | 36 do 40                     | 440 K — v    |
| II.     | 30 " 35                      | 360 " — "    |
| III.    | 28 " 29                      | 300 " — "    |
| IV.     | 26 " 27                      | 250 " — "    |
| V.      | 22 " 24                      | 200 " — "    |
| VI.     | 19 " 21                      | 150 " — "    |
| VII.    | 15 " 18                      | 100 " — "    |
| VIII.   | 10 " 14                      | 60 " — "     |
| IX.     | 8 " 9                        | 40 " — "     |
| X.      | 7                            | 40 " — "     |
| XI.     | 6                            | 20 " — "     |
| XII.    | 5                            | 11 " — "     |
| XIII.   | 4                            | 9 " 80 "     |
| XIV.    | 3                            | 4 " 10 "     |
| XV.     | 2                            | 3 " 40 "     |
| XVI.    | 1                            | 3 " — "      |

K temu je še pripomniti, da za male priproste kočje velja posebna znižana pristojbina letnih 1 K 50 v. — Za poslopja pa, ki imajo več kot 40 stanovanjskih delov, je za vsak del, kar jih je nad 40 plačati poleg gorenjih 440 kron še po 10 kron pribitka. — V kateri razred kako poslopje spada, to poizvedovati ima davčni urad. Odločba o prirastkih ali odpadkih stanovanjskih delov pristoji deželnim finančnim oblastim.

## Vprašanja in odgovori.

### 113. Županstvo V.

Vprašanje: V naši obmejni občini je več ogrskih državljanov. Ti bivajo pri nas nepretrgoma več kot 15 let. Ali so tudi ti pri nas domovinsko pravico priposestvovali v zmislu domovinske novele iz leta 1896?

#### Odgovor:

Da dobi pri nas ogrski ali hrvaški državljan domovinsko pravico v kaki občini, so potrebne sledeče stvari: 1. mu mora katera avstrijska občina zasigurati, da ga bo sprejela v svojo domovinsko zavezo, če izpolni vse ostale zakonite pogoje; 2. zatem mu mora pod istim pridržkom deželna vlada obljubiti podelitev državljanstva; 3. potem ga mora pristojna ogrska ozir. hrvaška oblast (županija) izpustiti iz ogrske državne zaveze; da to izpustitev doseže, mora se redno tudi njegova pristojna ogrska ozir. hrvaška občina izreči, da ni proti izpustitvi nikakih pomislekov, zlasti je še potrebno potrdilo, da prošilec za izpust ni dolžan nobenih davkov; 5. še-le potem sme pri deželni vladi prositi za avstrijsko državljanstvo in ako isto dobi, ga sme končno 6. občina sprejeti v svojo domovinsko zavezo.

Preidimo sedaj k Vašim Ogrom. Kakor določa domovinska novela, more v avstrijski občini le avstrijski državljan priposestvovati domovinstvo. Potemtakem Ogrji, kot inozemci ne morejo kar meni nič tebi nič postati Vaši domačinci, zlasti še, ker morajo prej prehoditi celo gorenjo pot (1. do 5.). S tem pa še ni rečeno, da niso Ogrji s svojim več kot desetletnim bivanjem v Vaši občini dobili nikake pravice, nego so po § 5 domovinske novele iz leta 1899 priposestvovali pravico terjati od Vas, da jim zasigurate sprejem v Vašo občinsko zavezo, ako izpolnijo ostale zakonite pogoje. Potem je seveda stvar dotičnikov samih, da izposlujejo vse, kar jim je treba in je gori navedeno pod 2. do 5.

### 114. Županstvo G.

Vprašanje: Posestnik A. je imel hlapca, ki ga je 10. svečana t. l. iz službe odpustil. Hlapec je šel v bolnišnico, kjer se je izkazalo, da je bil že pri gospodarju A. zadnje dni obolel. V bolnišnici je bil hlapec čez mesec dni. Ali in koliko ima gospodar A. bolniških stroškov plačati?

#### Odgovor:

Če je posel v resnici obolel, predno je službo pri A. zapustil, potem je dolžan gospodar zanj skrbeti skozi 14 dni od dne obolenja, torej tudi plačati za isti čas bolniške stroške.

### 115. Gospod V. L. v B.

Vprašanje: Kakšen kolek se ima pritisniti na prošnjo, če se pri okrajnem glavarstvu prijavi obrt?

#### Odgovor:

Prošnje s prijavo obrti ali za kako obrtno koncesijo se kolekuje po raznih krajih različno. Visokost kolka je odvisna od števila prebivalcev v kraju, kjer se name-rava obrt izvrševati. Na Dunaju in v krajih, ki imajo več kot 50.000 prebivalcev, je kolek 8 kron, v krajih nad 10.000 do 50.000 prebivalcev 6 kron, v krajih nad 5000 do 10.000 prebivalcev 4 krone, po vseh drugih krajih pa 3 krone.

### 116. Županstvo V. M.

Vprašanje: Koliko znaša hišni davek od male kočje, ki ima dve sobici in eno kuhinjo?

#### Odgovor:

Vam se gre očitno za hišnorazredni davek t. j. za davek od hiš v krajih, kjer se stanovanja ne dajejo v najem. — Hišnorazredni davek je odvisen od števila stanovanjskih prostorov, ki jih ima posamezna hiša. Po tarifu iz zakona od 9. februarja 1882 št. 17 drž. zak. spadajo hiše z dvema stanovanjskima deloma (kuhinja, v koji se ne da prebivati, se ne šteje kot en del) v XV. razred in je plačevati od njih letnega davka 3 K 40 vin. — Z ozirom na to Vprašanje prinašamo pod »Poučnimi drobtinami« celotno tabelo o hišnorazrednem davku z vsemi razredi.

### 117. Županstvo B. B.

Vprašanje: Vdova B. je pridobila domovinsko pravico v naši občini in sicer na zahtevo njene prvotne pristojne občine. Sedaj pa je ta vdova porodila nezakonskega otroka in zahteva njena ozir. nje pokojnega moža pristojna občina, da tudi otroku priznamo domovinsko pravico. Ali smo k temu primorani?

#### Odgovor:

V prvi vrsti naj Vas opozorimo, da je otrok vdove B. le tedaj nezakonski, če se je rodil več kot deset mesecev po smrti pokojnega moža vdove B. Ako je pa rojen pred desetim mescem po smrti moža, je zakonski.

Zakonski otrok vdove dobi pristojnost, ki je šla njegovemu pokojnemu očetu ob času smrti, nezakonski pa sledi pristojnosti vdove ob času otrokovega rojstva. Če tedaj mislite, da je otrok v resnici nezakonski, potem bo seveda k Vam pristojen kakor njegova mati-vdova.

### 118. Gospod G. J. v P.

Vprašanje: Pri neki, v mojo faro spadajoči podružnici bi se imela brati vsako leto maša, ustanovljena legatarnim potom od nekega zasebnika leta 1889. Ker glavica, ki je vknjižena na posestvu dediča, ne zadostuje za vsakoletno mašo, sem prosil pri kn. šk. ordinarijatu za redukcijo ustanove. Dovolilo se mi je vsaki dve leti eno mašo. Povodom neke pravde je pa okrajni sodnik lastniku za mašno ustanovo obremenjenega zemljišča rekel, da se mu na to odločbo ni treba držati nego, da on naroči mašo brati komur hoče in ne samo domačemu pristojnemu župniku t. j. meni. Ali je to res?



## O d g o v o r :

Načelne važnosti v tem oziru je sodba upravnega sodišča od 28. septembra 1883 št. 2222 — Budw. št. 1849 —, po kateri pristojna presoja o opravljanju (persolviranju) mašnih ustanov političnim oblastim sporazumno z ordinarijatom. Dalje pravi druga sodba upravnega sodišča, od 22. junija 1893 št. 2233 — Budw. št. 7337 —, da je redukcija čistih cerkvenih ustanov, kamor spadajo seveda tudi mašne, po kn. šk. ordinarijatu dopustna in sicer v zmislu dvornega dekreta od 21. maja 1841 (št. 60 zbirke političnih postav) ter v zmislu določb kano-ničnega prava.

Iz tega sledi, da se sodnik nima prav nič ukvarjati z vprašanjem, kako se imajo maše opravljati.

V prvi vrsti je seveda merodajno besedilo oporoke, ki določuje maše in pa listina, na podlagi koje se je vknjižila zastavna pravica za mašno ustanovno glavnico. Po teh listinah razsojajo politične oblasti sporazumno z ordinarijatom o načinu ustanove in o načinu persolviranja. Sodišče v tej stvari nima nikake ingerence.

Obrnite se potom kn. šk. ordinarijata na politično oblast, da se odloči 1. ali je ustanova manovalna ali prava ustanova, 2. kdo jo ima opravljati. Na podlagi te odločbe boste zvedeli, ali spada ustanova med pravo cerkveno premoženje, dalje pa boste to odločbo lahko pokazali sodišču, ko boste v prihodnje uveljavljali svoje zahtevke proti lastniku obremenjenega zemljišča.

## 119. Ž u p a n s t v o G. V.

V p r a š a n j e : Neka ženska F. je bivala v Trstu najprej kot služkinja in potem kot prodajalka sadja nad 20 let. Dne 8. novembra 1906 je šla v tamošnje mestno bolnico, iz katere so jo dne 4. aprila t. l. prepeljali v deželne dobrodnele zavode v Ljubljani. Ali bi bilo mogoče tržaško občino prisiliti, da sprejme F. v tamošnje občinsko zavezo?

## O d g o v o r :

Po § 4. domovinske novele je domača občina upravičena še pet let prositi za sprejem v občino bivališča pod sledečimi pogoji a) če je domačinec v občini bivališča izpolnil pogoje za priposestevovanje domovinske pravice po § 2 novele in b) če je zapustil ozemlje občine bivališča ne prostovoljno ali pa bivanje v isti opustil. Oba ta pogoja je F. v Trstu izpolnila, zato jo bo po našem mnenju morala tržaška občina sprejeti.

## 120. Ž u p a n s t v o G. V.

V p r a š a n j e : Naš občinski odbor je v svojih sejah sklenil, da ima bivši župan povrniti občini neke zneske, ki jih je neopravičeno v račun postavil. Ob enem se mu je ukazalo, da mora plačati tudi 6% obresti od teh zneskov. Ker se je pa pritožil na deželni odbor, je ta razsodil, da mora prejšnji župan sicer povrniti naložene mu zneske, ne pa tudi obresti. Je-li to pravilno?

## O d g o v o r :

Deželni odbor ima prav. Dokler niste bivšega župana pravomočno opominjali, naj Vam vrne neopravičeno vstavljene zneske, toliko časa nimate zakonitega razloga, terjati od njega obresti vsled zamude. Če Vam pa sedaj, ko ga je deželni odbor kot zadnja inštanca pravomočno obsodil v plačilo, še vedno ne bi plačal, imate pravico terjati postavne zamudne obresti, ki pa ne znašajo po 6 ampak samo po 5%. 6% zamudne obresti so dopustne samo med trgovci.

## 121. Ž u p a n s t v o Š. pri T.

V p r a š a n j e : V naši občini je nastanjena že čez 15 mesecev orožniška postaja, nimamo pa še občinskega zavora, kakor tudi nobena sosednjih občin ne, ker so vse majhne. Politična oblast pa nas sili, da bi morala zaradi orožniške postaje ravno naša občina sama napra-

viti občinske zapore. Ker šteje naša občina komaj 500 duš, se zoper ta ukaz z vso odločnostjo upiramo. Pač pa smo pripravljeni napraviti za vseh šest sosednjih občin in za nas skupne zapore proti temu, da se stroški na posamezne občine primerno razdele. Ali se pri tem položaju more naša občina prisiliti, da napravi za celo orožniško okrožje s a m a občinske zapore?

## O d g o v o r :

Če okrajno glavarstvo od Vas kaj takega zahteva, mora na vsak način povedati tudi, na katero postavno določbo se sklicuje v utemeljitev svoje zahteve. Mogoče je to naredba notranjega ministerstva od 14. decembra 1889 št. 5853. A ta naredba velevala, da se imajo občinski zavori napraviti samo na o d g o n s k i h postajah. Glede drugih občin ta naredba ne ukazuje, da bi m o r a l e imeti svoje lastne zapore.

Na vsak način se pritožite zoper ta ukaz okrajnega glavarstva ter povdarjajte, da niste primorani napravljati na lastne stroške občinskega zavora sploh, sicer pa, da ste pripravljeni skupno z ostalimi občinami, ki spadajo pod orožniško okrožje, zgraditi skupne občinske zapore. Prepričani smo, da bo deželna politična oblast Vaši pritožbi ugodila.

## 122. Ž u p a n s t v o T.

## V p r a š a n j e :

1. V občini se vrše po zasebnih hišah godbe in plesi brez licence. Slišal sem od neke uradne osebe, da je to dopustno, če zasebniki v kaki zasebni hiši (torej ne v gostilni) naročijo godbo in plešejo, če le lastnik hiše tega ni naročil. Ali res to ni kaznjivo?

2. Neki A. toči v hiši svoje žene vino. Ker sam nima ničesar, pravi, da se ga ne more kaznovati zaradi neopravičenega točenja, ker je brez premoženja in se mu torej ne more ničesar vzeti. Kaj je s to stvarjo?

## O d g o v o r :

1. O dopustnosti plesov govori dvorni pisarniški dekret od 12. maja 1827 (št. 60 zbirke političnih postav). Po § 1. tega dvornega dekreta so nedopustni brez posebnega dovoljenja samo javni plesi in javne plesne godbe. Če se pa ples priredi v zasebni hiši in ni vsakomur dostopen ampak samo prirediteljem, potem se ta ples ne more imenovati »j a v n e« in zato ni potreba dovoljenja županstva.

Ako se pa prirejajo po zasebnih hišah plesi, ki s o v s a k o m u r d o s t o p n i, je to kaznjivo. Pravica kaznovanja pristoji zaradi tega občini v prenešenem delokrogu.

2. Če kdo brez dovoljenja toči vino, je to prestopok proti obrtnemu redu. Za te vrste prestopkov ima našete obrtni red v § 131 sledeče kazni: a) ukor, b) denarna kazen do 400 K, c) zapor do treh mesecev, d) odtegnitev obrti začasno ali za vedno. — Kakor iz tega vidite imajo oblasti dovolj sredstev, da pridejo takim možem, ki nimajo nič premoženja do živega, kajti zapor do treh mesecev ni malenkost. — Pravico kaznovanja zaradi prestopkov po obrtnem redu ima okrajno glavarstvo, kateremu gospoda A. naznanite s pripombo, kaj govori, da ga namreč zaradi njegove ubožnosti ne morejo kaznovati. Kazen bo po našem prepričanju precej občutna.

## 123. Ž u p a n s t v o G. V.

V p r a š a n j e : V naši občini biva neki M. že več kot 20 let, pa ni k nam pristojen. Bil je že trikrat sodno kaznovan in sicer enkrat zaradi hudodelstva, dvakrat pa zaradi prestopka tatvine in je sploh na slabem glasu. Bi li bil to vzrok, da se mu odreče sprejem v občinsko zavezo?

## O d g o v o r :

Po jasnem besedilu domovinske novele iz leta 1896 ne morete komu zaradi njegovega omadeževanega življe-



nja odreči sprejema v občinsko zavezo. Če je res tako tatinsko živel, bi bila Vaša dolžnost, ga takoj iz Vaše občine izgnati po § 10 obč. reda. Če ste to opustili in je M. med tem priposestvoval domovinsko pravico, se ne boste mogli sprejemu vspesno braniti.

#### 124. Ž u p a n s t v o I.

**Vprašanje:** Naša občina je vsolana v trg P., kjer se je v zadnjem času sezidala nova šola. Staro šolsko poslopje se sedaj rabi kot izolirna hiša za trg P. Nam okrajno glavarstvo ne dovoli rabiti stare šole v izolirne namene, ker je to zaradi naše oddaljenosti proti zdravstvenim predpisom. Ker ima tedaj naša občina od prejšnjega šolskega poslopja le škodo ozir. izdatke, a nikake koristi in ker jo rabi izključno le tržka občina P., vprašamo, kako bi bilo vkreniti, da se temu odpomore?

#### O d g o v o r :

Da bi Vam mogli na Vaše vprašanje točno odgovoriti, bi morali v prvi vrsti vedeti, kdo je zemlje knjižni lastnik starega šolskega poslopja. Po našem mnenju je to tržka občina P. V tem slučaju Vas ne more sploh nobeno breme glede tega poslopja zadeti. Če je pa šolska občina lastnica starega poslopja, potem boste morali gledati na to, da se prenese zemljejknjižna lastnina bodisi na občino P., ki danes poslopje sama vživa, ali pa da se event. poslopje proda.

Da to dosežete, boste morali začeti s potrebnimi koraki v Vašem lastnem občinskem odboru. Prvi korak bi bil ta, zahtevati od občine P. razločitev premoženja po dogovoru, t. j. Vam naj se od vrednosti poslopja odkaže primerni del. Če med Vami in občino P. ne more priti do sporazumljenja, se obrnite na pristojno višjo avtonomno oblast t. j. pri Vas na Štajerskem na okrajni zastop. Tam Vam bodo potem celo zadevo vredili. Opozorjamo Vas pa, da je rešitev največ odvisna od tega, kedo in na podlagi kake pogodbe je v zemljiški knjigi vpisan kot lastnik starega šolskega poslopja.

#### 125. Ž u p a n s t v o I.

**Vprašanje:** Neka semkaj-pristojna ženska je imela nezakonskega otroka. Kdo je otrokov oče, se ne ve. Sprva je nezakonska mati sama za otroka skrbela, ko se je pa tega naveličala, je izginila neznano kam, tako da je morala občina prevzeti otrokovo oskrbo. Pozneje smo zvedeli, da se je otrokova mati poročila in biva nekje v Ameriki. Njen mož ni k nam pristojen. Sumi se, da je ta mož otrokov oče. Ker sta se tedaj oče in mati poročila, je otrok postal zakonski, in pade njegova oskrba na možovo pristojno občino. Kako nam je zvedeti, če je dotični mož tudi otrokov oče in kako se tega rejenčka iznebiti?

#### O d g o v o r :

Oskrbo zapuščenega otroka boste mogli samo tedaj naprtiti občini, kamor je mož pristojen, ako nedvomno dokažete, da je isti v resnici bil nezakonski oče otrokov. To Vam bo mogoče doseči le na ta način, če je nezakonska mati tožila nezakonskega očeta na priznanje očetstva. Idite torej k okrajnemu sodišču in poižvedujte, če in koga je nezakonska mati tožila kot očeta. Če je bil to njen sedanji mož, potem na podlagi dotične sodbe in pa poročnega lista o poroki nezakonske matere z nezakonskim očetom zahtevajte od moževe pristojne občine, da otroka prevzame.

Če je pa nezakonska mati tožila koga drugega, potem je ves Vaš trud zastonj.

Konečno je mogoče, da ni nikoga tožila. V tem slučaju boste pa le tedaj oddali otroka moževi občini, ako le-ta sam odda pri krstnem uradu otrokovem izjavo, da je otrok njegov.

## Razne vesti.

**Novi vinski zakon.** Prejšnji državni zbor je v svojih zadnjih dneh, proti koncu svečana t. l. sklenil takozvani „vinski zakon“, ki stopi v kratkem v veljavo. Ker imajo tudi občinski uradi pri izvrševanju tega zakona opraviti, podamo v naslednjem njegove glavne določbe: Pod imenom „vino“ imenuje nov zakon pijačo, ki se dobi z alkoholnim vrenjem vinskega mošta ali zmečkanega svežega trtnega grozdja. Sadno vino, vino iz grozdja in iz sladu ter medica se ne smatrajo kot vino. Po § 3. sme se dostavljati vinu samo one dodatke, ki so v rabi pri racijonelnem kletarstvu. Sem spadajo mehanično delujoča čistila, žveplanje, prevrenje, osveženje z ogljenčevo kislino, razbarvanje z očiščenim živalskim ali rastlinskim ogljem. Nadalje je dovoljeno mešanje vina, jemanje kisline s čistim vapnencem, dodatek do 1 g vinske kisline na 1 l in do 5 g natriumsulfita na hl vina, barvanje s svežimi črnimi tropinami ali s karamelom (žganim sladkorjem). Alkohola se sme dodati vinu en odstotek. Pri napravi sladkih (desertnih) vin in šampanjca sme se uporabljati čist sladkor, cibebe in alkohol, ta poslednji pa samo do 22½ vol % alkohola. V ta vina se zamorejo dajati tudi razni dodatki, da se doseže zaželeni okus. Kdor hoče pa delati taka vina za prodaj, mora naznaniti to okrajnemu glavarstvu. Dodatek sladkorja vinu ali moštu je po § 5. prepovedan. Okrajno glavarstvo pa sme dovoliti od slučaja do slučaja posameznikom ali v slabih letinah celim občinam dovoljenje, da smejo rabiti sladkor zaboljšanje vina. Drugih primesi se ne sme več prodajati pod imenom „naravno“ ali „originalno vino“ ali „naravni mošt“. To velja tudi za sládka (dezertna) vina. Prepovedano je za prodajo napravljati vinu podobne pijače, razun zgoraj imenovanih in take, ki imajo vino v sebi ter priprave, ki bi služile za napravo vinu podobnih pijač. V smislu tega zakona imajo vino v sebi: tropinsko vino, vino zmešano z vodo, mešanica vina s pijačo, ki ima vino v sebi, sadnim vinom, vinom iz grozdja in sladu, medico in vinu podobnimi pijačami. Naprava tropinskega vina (petjota) je za svojo domačo potrebo (za družino, služinčad, nastavljenice) dovoljeno, vendar se mora to naznaniti županstvu ter navesti, koliko take pijače se je napravilo. Posoda, v kateri se napravlja in hrani tropinsko vino, mora se jasno zaznamovati z napisom. Da se določila tega zakona izvršujejo in nadzorujejo, pregledale se bodo kleti in drugi prostori vsako toliko časa uradno. V ta namen se nastavi v vsaki deželi po eden ali več državnih kletarskih nadzornikov, ki so podrejeni namestništvu. Vsakdo, ki ima vino na prodaj, obesiti bode moral na vidnem mestu v kleti natisnjen zakon od § 2. do 13.

**Domače hranilnice.** Našlo se je zopet izborno novo sredstvo, kako navajati ljudstvo k varčevanju in mu pripomoči doboljšanja njega stanu. To so takozvane „domače hranilnice“. Podobne so v bistvu našim domačim „šparovčkom“, razloček je le ta, da se iz „domačih hranilnic“ denar ne da jemati, kadar je enkrat notri. Te „domače hranilnice“ izposojujejo denarni zavodi (hranilnice in posojilnice) posameznim osebam, ki naj v „hranilnico“ denar vlagajo. Kedar se komu zdi, da je v „hranilnico“ vložil dovolj denarja, gre s „šparovčkom“ k denarnemu zavodu. Vlagatelj sam ni mogel denarja iz „hranilnice“ vzeti, pač pa to lahko stori pri posojilnici, kjer imajo ključ, da „hranilnico“ odpro. Ko se denar vzame iz pušice ali špa-



rovčka, ga posojilnični uradnik vpricho vlagatelja prešteje in stranki v njeno knjižico kot vlogo vpiše. Koliko se na ta način lahko prihrani, naj kažejo sledeči zgledi: Pri češki hranilnici v Pragi so v teku 11 mesecev ljudje z domačimi hranilnicami vložili 686.000 K, pri mestni hranilnici v Pragi v 7 mesecih 85.000 K, pri občinski hranilnici v Gradcu v 3 mesecih 28.000 K, pri splošni hranilnici v Linču v enem s a m e m m e s e c u nad 10.000 K. Če se pomisli, da so to samo mali vlagatelji, ki bi sicer ta denar zapravili ali sicer porabili, se mora imenovati te vspehe varčevanja velikanske. Opozorjamo na to novost vse naše občinske in druge funkcionarje, da po svojih močeh navedejo ljudstvo k temu načinu varčevanja, kajti pri današnjem razširjenju posojilnic je to prav lahko mogoče, to tembolj, ker domača hranilnica, ki ima prav lepo obliko, stranke prav nič ne stane. Vsa tozadevna pojasnila daje drage volje naše uredništvo. — Če se privadi ljudstvo v malem varčevati, bo marsikatera oskrba revežev odvzeta z ram občine, kakor se je to že izkazalo na Norveškem in drugih severnih evropskih državah, kjer je malo varčevanje že delj časa uvedeno.

**Brzovjavne karte.** Poštna uprava namerava uvesti neko novost: brzovjavne karte. To bodo listi menda v velikosti današnjih dopisnic. Stale bodo te karte po 50 vinarjev in se bo smelo z njimi oddajati brzovjavke, ki nimajo preko 10 besed. To bo torej prva ugodnost teh kart, da se bo oddajalo brzovjavke z desetimi besedami za 50 namesto, kakor doslej po 60 vinarjev. Tudi adresatu, komur bodo brzovjavke iz teh kart namenjene, bo dobival brzovjavke pisane na o d p r t i h kartah. — Uporabljale se pa bodo nove karte tudi lahko za večje telegrame, ne samo za desetbesedne, toda v tem slučaju se bo moralo plačati od besede po 6 vin., kar se bo storilo s tem, da se poleg že vtisnjene znamke za 50 vin. prilepijo znamke do višine n a v a d n e brzovjavne pristojbine. Pošti se bodo karte oddajale na ta način, da se jih prinese na pošto, ali vrže v poštno tružico ali pa izroči poštnemu selu.

**Obdačeno zemljišče na Kranjskem.** Po izkazih statističnega urada na Dunaju je bilo leta 1906 na Kranjskem 122.015 davek plačujočih posestnikov z 1.711.918 parcelami. Vse parcele merijo 949.900 hekt.

**Županstvo v Vipavi.** Občinski odbor v Vipavi je izvolil sledeče predstojništvo: županom gosp. Josipa Petrovčiča, posestnika v Vipavi, svetovalci pa gg. Franc Andlovic in Franc Lavrenčič, oba posestnika na Gradišu, Franc Krhne, Franc Janežič in Franc Premrl, vsi posestniki v Vipavi.

**Meščanska šola v Postojni.** Okrajni šolski svet v Postojni je svojima članoma gg. šolskemu nadzorniku Thumi in deželnemu poslancu Francu Arkotu naročil, naj v Postojni poišče za primeren prostor, kjer naj bi stalo poslopje za meščansko šolo.

**Pisma, namenjena na Dunaj** se mnogokrat ne morejo dostaviti adresatom ali pa se to zgodi z znatno zamudo, ker niso naslovi popolni. Na Dunaj naslovljena pisma morajo namreč razven označbe ceste in hišne številke imeti še označen dotični okraj vsaj z rimskimi številkami. Ker pa marsikomu ni znan okraj pač pa ulica, je izdala poštna uprava seznamek dunajskih ulic in trgov z natančno označbo okrajev. Ti seznamki se naročijo lahko pri vsakem poštnem uradu in stanejo 14 vinarjev.

**Delavsko zavarovanje.** Za zavarovanje delavcev imamo sedaj dva zakona, namreč zakon o bolniških blagajnah in zakon o zavarovanju zoper nezgode. Splošno se priznava, da sta obe postavi tako pomanj-

kljivi, da zahtevata od delavcev vse polno denarnih žrtev, a mu v slučaju potrebe ne dasta za to skoraj nikakega nadomestka. Zato so začeli pri vladi z delom, da preosnujejo tozadevne določbe. To delo je v rokah posebnega zavarovalnega sveta. Dne 13. t. m. bo imel zavarovalni svet svojo sejo in je upanje, da se vsa pripravljala dela končajo še predno se snide prihodnji državni zbor, ki bo lahko dobil na mizo v rešitev že zakonsko predlogo.

**Kmetijska šola na Grmu.** Dne 27. in 28. maja t. l. se bo vršil na kmetijski šoli v Grmu dvadnevni poučni tečaj o racionalnem pridelovanju krme. Pouk bo brezplačen in se ga vsak kranjski kmetovalec lahko udeleži. Priglasiti se je treba najpozneje do 15. maja t. l. pri vodstvu šole na Grmu. Podpore za pot in tudi za stanovanje in hrano se ne bodo dajale, nego si mora vsak udeležnik to sam oskrbeti.

**Občinske volitve za celjsko okolico.** Kakor znano so pri zadnjih volitvah v občinski zastop okolice Celje zmagali Slovenci. Nemci so se zoper volitve pritožili in že se je pred nekaj meseci raznesla vest, da je graško namestništvo pritožbi ustreglo in volitve razveljavilo. Sedaj pa je prišla prava rešitev iz Gradca, ki pravi, da se volitve potrdijo. Naj bi nova triletna doba celjskim Slovencem pripomogla, se toliko okrepiti, da prihodnjič brez težav zmagajo!

**Mestna hranilnica ljubljanska** je imela l. 1906 splošnega čistega dobička 71.317 K 92 v, iz splošnega rezervnega zaklada pa 27.027 K 38 v, torej skupaj 98.345 K 30 v. — Splošni rezervni zaklad znaša sedaj 766.614 K 18 v. — Hranilnih vlog je s pribitimi obrestmi vred 23.439.367 K 63 v.

**Vojaška taksa.** Po novi postavi znaša vojaška taksa pri dohodkih:

|                     |            |             |          |
|---------------------|------------|-------------|----------|
| 1. razredu od . . . | 1.200 K do | 1.300 K     | 6 K      |
| 2. " . . .          | 1.300 " "  | 1.400 " "   | 7 K      |
| 3. " . . .          | 1.400 " "  | 1.600 " "   | 9 " "    |
| 4. " . . .          | 1.600 " "  | 1.800 " "   | 11 " "   |
| 5. " . . .          | 1.800 " "  | 2.000 " "   | 13 " "   |
| 6. " . . .          | 2.000 " "  | 2.400 " "   | 17 " "   |
| 7. " . . .          | 2.400 " "  | 2.800 " "   | 23 " "   |
| 8. " . . .          | 2.800 " "  | 3.200 " "   | 29 " "   |
| 9. " . . .          | 3.200 " "  | 3.600 " "   | 35 " "   |
| 10. " . . .         | 3.600 " "  | 4.000 " "   | 43 " "   |
| 11. " . . .         | 4.000 " "  | 4.800 " "   | 55 " "   |
| 12. " . . .         | 4.800 " "  | 5.600 " "   | 70 " "   |
| 13. " . . .         | 5.600 " "  | 6.600 " "   | 88 " "   |
| 14. " . . .         | 6.600 " "  | 7.800 " "   | 113 " "  |
| 15. " . . .         | 7.800 " "  | 9.200 " "   | 143 " "  |
| 16. " . . .         | 9.200 " "  | 11.000 " "  | 182 " "  |
| 17. " . . .         | 11.000 " " | 13.000 " "  | 232 " "  |
| 18. " . . .         | 13.000 " " | 15.000 " "  | 285 " "  |
| 19. " . . .         | 15.000 " " | 17.000 " "  | 339 " "  |
| 20. " . . .         | 17.000 " " | 19.000 " "  | 394 " "  |
| 21. " . . .         | 19.000 " " | 22.000 " "  | 458 " "  |
| 22. " . . .         | 22.000 " " | 26.000 " "  | 564 " "  |
| 23. " . . .         | 26.000 " " | 30.000 " "  | 678 " "  |
| 24. " . . .         | 30.000 " " | 34.000 " "  | 795 " "  |
| 25. " . . .         | 34.000 " " | 38.000 " "  | 915 " "  |
| 26. " . . .         | 38.000 " " | 44.000 " "  | 1050 " " |
| 27. " . . .         | 44.000 " " | 52.000 " "  | 1260 " " |
| 28. " . . .         | 52.000 " " | 60.000 " "  | 1500 " " |
| 29. " . . .         | 60.000 " " | 68.000 " "  | 1753 " " |
| 30. " . . .         | 68.000 " " | 76.000 " "  | 2018 " " |
| 31. " . . .         | 76.000 " " | 84.000 " "  | 2292 " " |
| 32. " . . .         | 84.000 " " | 92.000 " "  | 2574 " " |
| 33. " . . .         | 92.000 " " | 100.000 " " | 2865 " " |

itd.